

Setkání s paní Vlastou bylo moc milé. Její příběh nás velmi zaujal, a proto jsme se rozhodli jej zaznamenat. Paní Vlasta Krautová se narodila v roce 1956, dětství prožila v malé vesničce Baška. Rodiči byla vychovávána jako hrdá sokolka a rovný člověk.

Naši byli stoupcenci Sokolství - Tyrš, Hybner a pana prezidenta Masaryka, takže to byly nejhlavnější myšlenky. To znamená být čestný, nelhat a v těchto myšlenkách jsme byli vychováni. A navíc i to, že maminka měla ráda dějepis, učila ten dějepis. Jmenovala se Vlasta, proto Vlasta, vlastenec. Mi dali taky toto jméno.

Dětství měla (Vlasta) moc hezké. Ráda si hrála se svou sestrou i s kamarády ze vsi, ale každodenní součástí dětství byly i povinnosti.

My jsme ty povinnosti brali jako součást. Vůbec nás nenapadlo, ani mě, ani sestru, že ne, že se nám nechce nebo něco. To vůbec.

Velkou ránou byly pro rodinu události v srpnu 1968, kdy naši zemi obsadila vojska sovětské armády. Vlastě bylo 12 let a prázdniny prožívala v Bašce u babičky, atmosféra společnosti byla velmi uvolněná. Přišel 21. srpen 1968.

Ve tři hodiny ráno bylo slyšet takový, my jsme jako děti spali samozřejmě, takový hukot. Těsně přesně kolem našeho domu. Naši se vzbudili, tak se dívali, co se děje. A když člověk, který zažil druhou světovou válku, babička s dědečkem i první, tak co tě napadne – válka. Tanky, obrněné transportéry. A to dunělo po té cestě, to byla hrůza. Tak nás vzbudili.

Ráno poslali rodiče Vlastu nakoupit do místního obchodu. Když se vracela domů, zastavili ji sovětský vojáci, jedoucí v tanku a ptali se na cestu do Frýdlantu.

Oni na mě: „Děvoška, kuda na Frýdlant?“ se mě zeptali. Jako děvče, kam se jede na Frýdlant? A teď vidíte ten to dělo, teď ty lidi, tam za nimi další tanky a obrněné transportéry. Teď to byla pro mě strašná chvíle v tom, že já jsem věděla, že nesmím lhát. Že jsme byli vychováni k tomu, že čestnost a pravda. Jak to bylo na praporu pravda vítězí. Že nesmím lhát, ale zase z druhé strany jsem si říkala, já přece nemohu lidem, kteří nám tady ubližují, kteří nás okupují, já jim přece nemohu říct, jak se jede na Frýdlant.

Vlasta, naučena mluvit pouze pravdu, se musela rozhodnout. Ukázat koloně tanků směr nebo lhát? Zvítězilo vlastenectví.

Jsem se zamyslela, jsem jim řekla: „Kotuda“ a ukázala jsem jim zpátky směr na Staré Město. To znamená ne na Frýdlant, ale zpátky. Oni projeli přes trať a jeli doleva zase do Starého Města a na Frýdek.

Měla strach vrátit se domů, nevěděla, co ji za lhaní bude čekat. Všechno však dobře dopadlo a doma ji vítali s otevřenou náručí.

Jsme se o tom bavily s tetou z Frýdlantu a říkala: „Tak proto tady ti Rusi nepřijeli.“

Můžete nám prosím nakonec sdělit vaše životní motto?

Když se chce, všechno jde.